

„Kulturát nem lehet örökölni. Az elődök kultúrája egykettőre elpárolog, ha minden nemzedék újra meg nem szerzi magának.” Kodály Zoltán

Első Kézből

Nem árusítható (Nepredajné)

9. évfolyam | 9. szám | 2025. szeptember

100

Századik alkalommal jelenik meg az Első Kézből.

2017 májusában jelent meg első alkalommal a Csemadok belső hírlevele. Az első évben hét szám jelent meg, később rendszeresen, havonta adtuk ki, azaz évente 12 lapszámot, illetve néhány alkalommal külön számot is megjelentettünk.

„Kulturát nem lehet örökölni. Az elődök kultúrája egykettőre elpárolog, ha minden nemzedék újra meg nem szerzi magának.” Kodály Zoltán

1. évfolyam | 1. szám | 2017. május

Első kézből – közösségünk érdekében

A kapcsolattartás, a tájékoztatás, az első kézből származó információ mindig fontos szerepet játszott Szövetségünk, a Csemadok életében. Nem véletlenül, hiszen egy szervezet életképességét, működését és hatékonyságát meghatározóan befolyásolja az a tény, hogy tagjai milyen naprakész információkkal rendelkeznek, mennyire tájékozottak a különböző szintű döntések, illetve programok megvalósítása tekintetében.

A kapcsolattartás, a tájékoztatás, az első kézből származó információ mindig fontos szerepet játszott Szövetségünk, a Csemadok életében. Nem véletlenül, hiszen egy szervezet életképességét, működését és hatékonyságát meghatározóan befolyásolja az a tény, hogy tagjai milyen naprakész információkkal rendelkeznek, mennyire tájékozottak a különböző szintű döntések, illetve programok megvalósítása tekintetében.

Magyarok Nagyasszonya

Augusztus 20-a alkalmából került felállításra Rieger Tibor szobrászművész Magyarok Nagyasszonya szobra a csallóközi Királyfiakertcsán. A szobrot bronzból kiöntve szeretnék még az idéa felállítani. A szoborbiztonság védőúti területének tagja Bárdos Gyula a Csemadok elnöke is.

Ismerjük-e Pozsonyt?

Pozsony számos utazó títja célja. Többet látnak, többet tapasztalnak, többet ismernek meg.

„Kulturát nem lehet örökölni. Az elődök kultúrája egykettőre elpárolog, ha minden nemzedék újra meg nem szerzi magának.” Kodály Zoltán

2. évfolyam | 11. szám | 2018. november

Jövőre „hetvenkedünk”

2019. március 5-én hetvenéves lesz a Csemadok. Természetesen ez nem most jutott eszünkbe, hiszen alapszervezetünk, területi választmányaink, az országos tanács és elnökség már jó ideje foglalkoznak az eseménnyel, az ünnep méltó előkészítésével. Miben rejlik ez? Már a tavalyi országos tanács összejövetelen és más tanácskozásokon, majd az országos tanácsülésen is szó esett a saját megalapításunkról, a saját megalapításunkról.

A javaslat szerint alapszervezetünk a 2019. évi évszám, értékelő taggyűléseken emlékezzenek. Természetesen a javaslat nem zárja ki, hogy néhány alapszervezetünk önálló ünnepi műsor keretében ünnepeljen. Szerencsére nagyon sok szervezet képes magas színvonalú ünnepi műsor kiállítására. Személyes tapasztalataink, hogy a saját elődök, a saját megalapításunkról.

Az első számnál még sok mindennel kísérleteztünk. Néhány hónapon belül megszülettek rovataink, amiket a sok rövidebb-hosszabb beszámoló után egy idő után nem tudtunk tartani, inkább több rövidhír megjelenése mellett döntött a szerkesztőség.

Bárdos Gyula elnök az első számban így indokolta a lap indításának fontosságát: „A legutóbbi, nagyfödemesi országos közgyűlésünkön, illetve az azt megelőző területi konferenciákon is többen nosztalgizva emlékeztek azokra az évekre, amikor a Csemadoknak a hazai költségvetésből származó anyagi támogatása lehetővé tette a saját kulturális hetilap, az egykori Fáklya nyomdokaiba lépett Hétnek a rendszeres megjelenését.” Majd így fogalmazott a 2017 májusában megjelent lap hasábjain: „A korábban negyedévenként megjelent Tizenkét hét című kiadványunk kedvező fogadtatása, illetve annak pozitív visszhangja a gyakoribb, rendszeres megjelenés igényét jelezte. A szövetségünk tevékenységét, az egyes területi választmányok és régiók munkáját bemutató írások mellett szeretnénk a véleménycserének, az új ötletek közzétételének, a tapasztalatok, illetve a szakmai ismeretek átadásának is megfelelő fórumot biztosítani.”

„Kulturát nem lehet örökölni. Az elődök kultúrája egykettőre elpárolog, ha minden nemzedék újra meg nem szerzi magának.” Kodály Zoltán

3. évfolyam | 3. szám | 2019. március

A kétnyelvű bizonyítványoktól a kétnyelvű bizonyítványokig

A Csemadok kiállt a magyar oktatás mellett

Felkértek, írni-e valami vidámat csemadokos múltamból, sőt kihangsúlyozták, a múltban ragad, ha ezt nem teszem meg, vagyis nem nevelhet rajta a tisztelt publikum. Sokat töpöngtem, halálbajomra belépeztél, hérlapok házába. Még magyarul is elfelejtettél, kiabálni neki apám, amikor a kertjébe átrepült tyúkunkat előbb agyonseprítte, majd visszahajította a kertjébe.

„Azóta, mióta a mezőben, tiltakozó nagygyűlések a kijelölt helyeken, autóbusz katonákkal utazó tiltakozókkal. Akkor tanultam meg, hogy az állami postától, hibás a magyar köznyelv, a magyar barátok, ne lérdélj bizonyítványt bizonyítvány, mert a szervezés után irány a HTMH, ahol tárt karokkal várnak, és megkérded, miért csak most jöttetek. Magyarán, hogy mindenek megvan a magá ideje, de értik a szót. Amikor bizonyítványt adnak, azonosítják.

Azóta számos hír, információ jelent meg, visszatekintettünk a múltba, bemutattuk területi választmányainkat, az Anyanyelv hete alkalmából meghirdetett pályázat legjobbait is közzeltük. Volt ifjúsági rovat, amelyben feladványokat kellett megoldani. Egyet ki kell emelni, a világjárvány sem akadályozta meg, hogy megjelenjünk.

A lapról a kép akkor teljes, ha elmondjuk, sajnos nem minden területi választmány él a lehetőséggel, így sajnálatos módon vannak régiók, amelyekről alig jelennek meg hírek, beszámolók, miközben tudjuk, ott is fontos és igényes a Csemadok által szervezett kulturális élet. Vannak területi választmányok, illetve néhány alapszervezet, amely azonban rendszeresen beszámol a területén megszervezett kiemelkedő rendezvényekről. Ezt szívből köszönjük.

Lapunk nyolc oldalra jelenik meg, de nyitottak voltunk arra is, hogy egy-egy alkalommal bővítsük az oldalak számát, hiszen nem szeretnénk volna, hogy fontos cikkek maradjanak ki az Első Kézbőlől. Volt bizony olyan, amikor több tucat eseményről tudtunk beszámolni a lap hasábjain.

Korábban kéréseket is megfogalmaztunk, küldjenek visszaemlékező írásokat, fényképeket, kaptunk is néhány személyiségtől ilyen jellegű kordokumentumnak számító írást, melyeket szeretettel olvastunk.

A szerkesztőség a kezdetektől 3 tagú: Bedi Kata, Görföl Jenő, Neszméri Tünde, később ez átalakult, Neszméri Tünde főszerkesztő lett és a szerkesztőségnek további két tagja van: Görföl Jenő és Takács Ottó személyében. Kovács László tanár úr állandó segítőnk volt, ő lektorálta a lapot, ezért érzékeny veszteségként könyveltük el, amikor visszaadta lelkét a teremtőjének. Jelenleg Vadkerti Neszméri Csilla segít a lap lektorálásával.

„Kulturát nem lehet örökölni. Az elődök kultúrája egykettőre elpárolog, ha minden nemzedék újra meg nem szerzi magának.” Kodály Zoltán

Nem árusítható (Nepredajné)

8. évfolyam | 4. szám | 2024. április

A Csemadok matuzsálemi korra törekszik

Március 9-én ünnepelte megalapításának 75. évfordulóját a Csemadok Érsekújváron. Dél előtt a Csemadok érseki városi székházában közörczöttak, majd ünnepi ülést tartottak, amelyen átadták az emléktárgyokat a díjazottaknak.

használatát, a népművészeti hagyományok ápolását, a magyar iskolák újraindítását, akkor ma én sem magyar iskolákat végzett gyermekeim büszke édesapájaként állnak itt, és valószínűleg a közösségemet és velük közösen a magyar kultúrát.

Tisztában vagyunk vele, hogy ez a belső hírlevél sosem lesz teljes, hiszen csak a csemadokosok által beküldött cikkekre hagyatkozhatunk. De igyekszünk minél több eseményt bemutatni, és igyekszünk fényképekkel illusztrálni a csemadokos életet. Mindenkinek, aki veszi a fáradságot és beszámolót küld, szívből köszönjük. Ez az a lap, amely bizonyítja, csak együtt lehet jó munkát letenni az asztalra.

Bízunk a pozitív folytatásban, hogy a kétszázadik lapszámot is meg tudjuk ünnepelni.

A szerkesztőség

Augusztus végén valósult meg a Csemadok Éberhardi Alapszervezete által szervezett háromnapos kirándulás. Az első nap a kirándulás résztvevői megtekintették Kismartonban az Esterházy-kastélyt és parkot. Délután Nagymartonon a fraknói várban megtekintették az ott kiállított fegyvereket, harci eszközöket. A következő két napon az Őrség nevezetességeinek megismerésére került sor. Az első megálló az Őriszentpéteri termelői piac volt, majd a Pityer-szeri szabadtéri múzeum következett, a kirándulók aktívan részt vettek egy tökmagolaj-ütésen és kóstoláson, amit ott helyben készítettek el. A következő állomás egy Árpád-kori templom megtekintése volt, majd az Őriszentpéteri Látogatóközpont és a Lápok Háza Szőcén, ahol interaktív kiállításon és túrán ismerkedtek a lápok és az élővilág védelmével.

Pankaszon az Őrség legszebb szoknyás haranglábját nézték meg. A kirándulás utolsó napján Magyarszombatfán gyönyörködhetek a szép Fazekas múzeumban, majd Veleméren az Árpád-kori Szentháromság-templomban,

amelyet fénytemplomnak is hívnak. Útközben megálltak Nemesnépen, ahol a község legfőbb érdekessége az 1793-ban épített faszindelyes szoknyás református harangláb, mely 1937 óta műemlék. **FM**

Tavalyi nagyszerű rendezvényünk után idén is megszerveztük Ipolybélen a Retro mozi estét a csillagok alatt. A falu 2008-ban ünnepelte elő írásos említésének 870. évfordulóját, amely videofelvételeit tekintettük meg az egybegyűlt közönségünkkel. Kicsik és nagyok, gyerekek, fiatalok és az idősebb generáció tagjai is egyaránt élvezték a vetítést, örömmel emlékeztek vissza a régi szép időkre. Mindenkinek kényelmes ülőhelyet, nassolni valót, üdítőt kínáltunk. Idősebb polgárainknak igény szerint szállítást is biztosítottunk, hogy a késő esti közlekedésprobléma se szegje kedvüket e csodás közösségi élménytől. **BL**

A Szepsi és Környéke Társulás, a Csemadok Tornai Alapszervezetével meglátogatta a Délvidéket. A „Malenkij Robot Nyomában” célja a történelem helyszínén megismerni a korabeli tragikus eseményeket.

Az elmúlt évtizedekben több megalázó vesztes háborút megélt szerb nemzet, a történelem feldolgozása helyett, érzésünk szerint, felejteni szeretne. Emlékművek helyett az államvallást képviselő ortodox egyház mindenütt fellelhető pompázatos templomai dominálnak.

1942 januárjában magyar biztonsági szervek, egy eredetileg a partizánok ellen indított razzijának több mint 3000, főként szerb, zsidó, de magyar és horvát nemzetiségű civil egyén esett áldozatul. Két év múlva a Vörös Hadsereg és a jugoszláv partizán alakulatok ártatlan magyarokat, németeket, horvátokat, másként gondolkodó szerbeket és más nemzetiségű embereket hurcoltak el, kínoztak meg, végeztek ki, közel 40 000 az áldozatok száma.

A történelekről még ma sem illdemos beszélni. Csak az elmúlt években kezdték el hivatalosan is feltárni a tragikus történeteket.

Kevesen tudják, hogy a milliók életét követelő I. világháború első lövései Zimonyban dördültek el a szerb és magyar katonák között, valószínűleg itt estek el az első áldozatok is.

A méltán híres Palics fürdőhely emlékművei – óvatosan említik fel a második világháború áldozatait. Ugyanott viszont méltó emléket állítanak az 1956-os magyar for-

radalom menekültjeinek, akik itt leltek biztonságra.

Újvidéken, a Duna partján áll, a „Hideg napok”, az 1942 januárjában elkövetett vérengzés emlékműve. Héber, szerb, magyar, szlovák felirattal és az áldozatok névsorával.

Ugyanott, a partizánok 1944-ben több mint 2000 ártatlan embert gyilkoltak le. A leggyilkoltak emléke előtt tisztelgő emlékmű a mai napig nem készült el. Kivitelezői, az életveszélyes fenyegetések hatására visszaléptek.

Közben a karlócai Szent Miklós székesegyházban, az ártalmatlan százezrek haláláért felelős Draža Mihailović csetnik tábornok emlékére Vasilije szerémségi ortodox püspök áldásával a szerb csetnikek ünnepélyes gyászistentiszteletet hirdetnek.

Ellentétleként, a Vajdaság Autonóm Tartományban (mivel itt nem bűnös szó az autonómia) Szabadkán, a Zentai úti temetőben minden évben a Vergődő madár szobornál emlékeznek meg az áldozatokról. A temető 44-es parcelláján Tito partizánjai legkevesebb 800 embert öltek meg. 2014. október 2-án, az Aleksandar Vučić szerb miniszterelnök is részt vett a megemlékezésen és bejelentette, hogy a kormány döntésének értelmében a vajdasági magyar lakosságának kollektív bűnösségét kimondó jogszabályt hatályon kívül helyezték.

Szabadka, többnyelvű toleráns városként így sziklába vésve is büszkén hirdeti magáról, a Békevárosa címét. **L**

Kilencedik alkalommal tartotta meg Deákin a Szent István napi rendezvényt a Csemadok Országos Tanácsa megbízásából a Csemadok Galántai Területi Választmánya, Deáki Alapszervezete és Deáki község önkormányzata.

Az augusztus 23-án megtartott eseményen negyedik alkalommal kötötték össze régiótörténeti konferenciával az Országos Szent István Király Ünnepséget. Jakócs Krisztina Deáki polgármestere nyitotta meg a rendezvényt, aki Szent István király jelentőségéről szolt bevezetőjében.

A régiótörténeti konferencián elsőként Deákiról hallott padláson lelt történeteket a közönség Renczés Nóra előadásában. Gjergji Izabella és Bukovszky Zsófia bemutatták Bukovszky János élettörténetét. Varga Renáta Tokné Molnár Ibolya szüleinek történetét mesélte el. A zsigárdi alapiskola történetét Žiaček Adrianna, volt iskolaigazgató mutatta be. A kiadványt Novák Veronika kutatásai alapján adták ki. A Fejezetek Zsigárd történelméből című könyvet Katona Ilona mutatta be. A zsigárdi könyvbemutatók után népdalcsokrot hallottunk az Örömeleklők éneklőcsoporttól.

A régiótörténeti konferencián Mészáros Magdolna három kiadvány segítségével mutatta be Felsőszeli életét: Mátyusföldi adomák, Miért vagyunk mi Szeli bicskások? és Énekek a megmaradásunkért. A bemutató után fellépett a Kikelet citerazenekar, a Rozmaring népdalkör és a Férfikar.

Az ünnepség Szent István köztéri szobránál folytatódott, ahol Baranyay Alajos, a Csemadok Galántai Területi Választmányának elnö-

ke mondott ünnepi beszédet. Baranyay Alajos idézte az Imre herceghez írt Intelmeket. Majd kifejtette, bízik benne, hogy a szeptemberben esedékes Csemadok tisztújításon a jelöltek ezekből az intelmekből vesznek példát. „Bízunk benne, hogy az ambíció mellett a tudás, a hit, az alázat és a bátorság vezeti a jelölteket, akik elsődlegesen az összefogást, az egységet tartják majd a legfontosabb célunknak. És kerüljük a torzsalkodást, a hiú egyénieskedést, a számító megalkuvást. Megválasztásukat követően pedig becsületük és legjobb tudásuk szerint teszik a dolgukat szervezetünkért, kultúránkért, megmaradásunkért.“ Az ünnepi beszéd után következett a koszorúzás, amely

alatt a Deáki Nefelejcs Énekkar dalolt. Majd közösen elénekelte az emlékező közösség nemzeti imáinkat.

A rendezvény a katolikus templomban ökumenikus Istentisztelettel folytatódott, melynek elején Tóth László, a Nemzetpolitikai Államtitkárság felvidéki ügyekért felelős főosztályvezetője mondott beszédet, átadva Nacsa Lőrinc államtitkár üdvözlését is. A beszéd előtt Bende Gabriella, a Csemadok Deáki Alapszervezetének elnöke köszöntötte az ünneplőket.

Tóth László főosztályvezető kifejtette: „a felvidéki magyarság útja a szentistváni út, arra kell rátalálni, azon kell végigmenni. Kell nekik hozzá erős belső szervezethez, összefogás, kiterjedt, támogató intézményrendszer, és legfőképpen szilárd hit. És akkor járható lesz az út, és épül majd a közösség. Nem lesz könnyű. De korábban sem volt az. Ha végigtekintünk az elmúlt évezreden, azt látjuk, hogy sanyargatott a tatár, török, német és még számos nép és ellenséges had; de sanyargatott járvány, természeti csapás és az ezeket követő gazdasági válság is. A közösség, a nemzet mégis túlélte, mi több, gyarapodott. Ha számában és vagyonában, gazdagságában nem mindig, lelkében és erkölcsében mindenképpen.“

Az Istentiszteletet Tóth László kanonok és nagytiszteletű Édes Ákos református lelkész szolgáltatták. Az ökumenikus Istentisztelet himnuszaink eléneklésével zárult, amely után orgonahangversenyt hallott a közönség, Ternóczky István és Zárczky György kántorok, orgonisták előadásában.

A rendezvényt a Mol Új Európa Alapítvány támogatásából a Határtalan Nyár program-sorozatban valósította meg a Csemadok. *Nt*

A Csemadok Rozsnyói Alapszervezete 2025. augusztus 29-én első alkalommal hívta össze a sakkozás kedvelőit a székház nagytermébe. A barátságos hangulatú találkozáson mindenki igyekezett mindenkivel játszani egy-egy partit. A résztvevők egyetértettek, hogy érdemes lenne rendszeressé tenni ezeket az összejöveteleket, és a Csemadokban állandó sakk-klubot létrehozni.

Az iskolaév kezdetét követően pontosan meghatározzuk a klub időpontjait, amelyekhez bárki csatlakozhat. A kezdeményezés remek alkalom arra, hogy a sakkozók új barátokat találjanak, fejlődjenek a játéokban, és aktívan bekapcsolódjanak a helyi közösségi programokba. *TL*

Az idei hagyományos keleti kerékpáros honismereti túra célja, hogy a résztvevők megismerjék szülőföldünk legkeletibb, a honfoglalás bölcsőjének is tartott csodálatos részét.

Megismerték a Bodrog folyó melletti „várhegyen” található, még a maradványaiban is impozáns méretű zempléni földvárt és a ma is álló egykori vármegyeházat. Itt képeken mutatnak be, egy közeli dombon talált honfoglalás kori lovas sírt, mely a hét vezér egyikéé lehetett.

A túrázók szervezői, egyben vendégei is voltak a borsói görögkatolikus templomban megvalósult „Rákóczi és kora zenében, irodalomban” koncertnek. A következő nap került sor Szentes község szép helyen fekvő, az 1200-as években épített református templomának megtekintésére. A következő megálló a királyhelmeci „régii” temetőben az 1968-as társadalmi megmozdulások kiemelkedő egyénisége, Tolvaj Bertalan sírja volt. A királyhelmeci Majláth Jó-

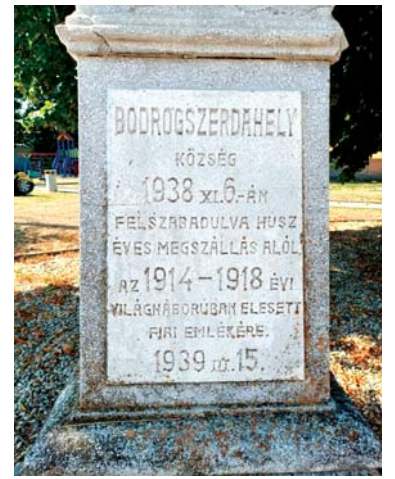
zsef Múzeumot, Pakosta Andrea igazgató mutatta be.

A visszavezető út első állomáshelye a Kisgéresben található, a szovjet légerekbe elhurcolt áldozatok emlékműve volt. Egy rövid nagykövesdi megálló, és Varga Ervin kiemelkedő néptáncos, koreográfus emléktáblája előtti tisztelgés után folytatódott a kerekezés Bodrogszerdahelyre az egyetlen köztéri 38-as emlékműhöz, és a felújított Vécsey kastélyhoz. A bátrabbak még „elugrottak” a közeli Bodrogszögbe, a Felvidék legalacsonyabban található templomá-

hoz és földrajzi pontjához. (94,3 m tengerszint magasság.)

Este a 80 éve történt tragédiáról, a szovjet légerekbe elhurcolt elsősorban magyar férfiak sorsáról volt előadás és filmvetítés.

Szombaton a túrázók vezetője a kistárkányi Tarr Ferdinánd református lelkész volt. Az államhatárt képező, ún. „hajózható” Ronyva-patak átlépése után, már gyalog indult el a csapat, a Sátoraljaújhely felett magasodó Szár-hegy (345 m) tetején álló Szent István-kápolnához. A Szár-hegyre vezető út két oldalán a tizennégy stáció képezi a Magyar

Kálváriát. A Sátoros-hegyek két tagja, a Szár-hegy és a Vár-hegy között 700 m hosszú, a világ egyik leghosszabb kötélhídja, a Nemzeti Összetartozás Hídja feszül.

A következő állomás Széphalmon a Magyar Nyelv Múzeuma volt. Este a Tokaj kincseivel való ismerkedéssel telt. A szőlőskei Pándi Tibor beszélt pincészetéről, Tokaj és Szőlöske történelméről és jelenéről. Vasárnap a sátoraljaújhelyi Kazinczy Ferenc Múzeumot tekintettük meg. A túra a történelmileg kiemelkedő városban: Sárospatakon ért véget. *SzL*

A Csemadok Szenci Területi Választmánya 39. alkalommal szervezte meg Alsóbodokon az Esterházy János Zarándokközpont területén a hagyományos nyári gyerek- és ifjúsági táborát. A táborban 28 gyermek vett részt a 6 – 17 éves korosztályból. A nyolc nap alatt a tábor lakói érdekes programokon vehettek részt: az apponyi kastélyban megtekintették a gyönyörű könyvtárat, parkot, ahol játszótér és pónilovak várták a gyerekeket. Ellátogattak a régi kastélyba is. Komáromban Jókai szülővárosában egésznapos kiránduláson vettek részt. Ellátogattak a gimesi Forgách-kastélyba és néprajzi kiállításra, ahol Bencz Margit a Csemadok alapszervezetének elnöke népviseletbe öltöztette az érdeklődőket, sőt még zoboralji énekekkel is megjutalmazta őket. Ellátogattak a Panthera park elnevezésű állatsimogatóba is. Alsóbodokon a volt szakközépiskolában meglátogatták régi is-

merőseiket, a gekkókat. Nyitrán megjárták a szépen felújított Kálváriát. Sokat métáztak, volt sportvetélkedő és a hét nap alatt látottakból egy kvíz. A táborba ellátogattak a Felföldi tájoló szerkesztői, akik néhány rövidfilmben bemutatnak pár vidéket, várat, többek között Szencet is. Valamint a tábor ideje alatt volt kézműves foglalkozás, társasjátékozás, dalolás. Az utolsó nap ellátogattak a táborozók Esterházy János sírjához és tiszteletüket tették a zarándokközpont alapítója sírjánál Paulisz Boldizsárnál. Mind a két helyen mécesest gyűjtöttek.

A Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága a Bethlen Gábor Alapon keresztül nagyban hozzájárult a kiadások fedezéséhez, szívből köszönjük. A tábor vezetőinek is köszönjük, hiszen odaadóan végzik dolgukat, hivatásukat. Már készülünk a jövő évi 40. jubileumi táborunkra. *FM*

A Csemadok Szepsi Alapszervezete a Magyar Szövetséggel és a szepsi Boldog Salkaházi Sára Iskolaközpont vezetésével közösen emlékezett Szent

István, az államalapítás és az új kenyér ünnepe Szepsiben.

A Boldog Salkaházi Sára Iskolaközpont udvarán a szervezők augusztus 20-án a magyar közösséget családi piknikkel, kenyéradással, a Szent Korona hőglóballon bemutatójával, habpartival és szerény tűzijátékkal várta. Ezzel emlékezve, hogy 1025 éve itt vagyunk, mint a Szent Korona alattvalói: megtartva hitünket, nyelvünket, hogy gyermekeink számára is ezt az utat mutassuk követendőnek. *MLL*

Kassán Magyarország Kassai Főkonzulátusának felújított épületében átadták azokat az állami kitüntetések, amelyeket az augusztus 20-ai nemzeti ünnep alkalmából Orbán Viktor miniszterelnök előterjesztésére Sulyok Tamás, Magyarország köztársasági elnöke adományozott. Kassán Magyar Arany Érdemkeresztet vett át Major György, Šimkuličová Anna és Zborai Imre.

Hetey Ágota, főkonzul bevezető beszédében így fogalmazott: „Állami ünnepeink, mint államalapító Szent István királyunk ünnepe, méltó alkalmat kínálnak arra, hogy az arra érdemesek a legmagasabb állami kitüntetések vehessék át.” Örömet fejezte ki, hogy otthont adhatnak ennek a jeles eseménynek, hisz ez nem csak a kitüntetettek, hanem a főkonzulátus életében is kiemelkedően fontos pillanat. „Megtiszteltetés, hogy ismerhetjük önöket, én magam is hosszú évek óta kísérem figyelemmel az önök munkásságát. Nem csak saját magyar identitásuk megőrzésén és megerősítésén dolgoztak mind ez ideig, hanem hasznát is a közösségnek is, ami önöket körülvette. A magyar kultúrát nem ápolták, hanem megélték, eltették, tovább adták a következő nemzedék számára is. Amit megtehettek, az egészen biztosan meg is tették. Hálásak vagyunk ezért, hiszen az egész magyar nemzet szövetéhez hoz-

záttak, gyarapodtunk önök által.” - mondta a főkonzul.

Zborai Imre, a Csemadok Kassa-környéki Területi Választmányának titkára, volt helyi, városi és megyei képviselő a felvidéki magyarság identitásának és kultúrájának megőrzésében elkötelezett tevékenysége elismeréséül vehette át a Magyar Arany Érdemkeresztet.

Zborai Imre köszönetnyilvánításában így fogalmazott: „Hátártalan boldogság, ami ilyenkor átjárja az ember lelkét. (...) Ma István király is itt van velünk. Különösen édes, szívmelegítő és fontos ez számomra, mert édesapám is István volt. Magyaroknak lenni egyedülálló, külön bá-

torságot, tettekrekesztséget, tiszta szívű elszántságot, minőséget és kötelességet jelent, különösképpen ma, nemzeti ünnepünkön. Tehettem és tehetjük, hiszen közös eredményeink éltető forrásból, a magyar kultúrából fakadnak. Kul-

túránk nem csupán megmaradásunk záloga, hanem ösztönző erő, kimeríthetetlen értékkészlet.”

Magyarország Pozsonyi Nagykövetségén augusztus 18-án két személyiség vette át az államala-

átvette a Csemadok Közművelődési-díját is. A Szóttos Kamara Néptáncgyűttes táncosa szülővárosában lértéhozza a Möggyes Gyermekek Néptáncgyűttest. Együttműködik a Csemadokkal többek között a Szenczi Molnár Albert Napok keretén belül és az értékmentésben is segít.

További személyiségeket is kitüntettek, többük Budapesten vette át a díjat. Igyekszünk a teljesség igényével felsorolni a díjazottakat (bízunk benne, hogy senkit nem felejtettünk ki), akiknek szívből gratulálunk: Czibalmosné Molnár Éva, Jókai Mária, Fabó Citerazenekar, Hanusz Zoltán, Benko Pál, Benko Tünde, Senyo Jolán.

Gratulálunk a Kallós Zoltán Külhoni Magyarságért Díjhoz Hrubík Bélának, elnökségi tagunknak, valamint a nagyidai Ilosvai Selymes Péter Néptáncgyűttesnek!

MML, EK

2025. augusztus 23-án a Csemadok Rozsnyói Alapszervezetének udvarán több mint 150-en gyűltek össze, hogy együtt nézzék meg a Hogyan tudnék élni nélkülöd című filmet. A hidegebb idő sem riasztott vissza senkit, a hangulat felszabadult és vidám volt. A Csemadok Rozsnyói Alapszervezete augusztus 28-án ismét filmvetítést rendezett a Csemadok kertben, most is a „Hogyan tudnék élni nélkülöd” című filmet láthatták az érdeklődők. A kellemes nyár végi estén több mint százan gyűltek össze, hogy közösen élvezzék a szabadtéri mozi hangulatát. A jó film, a baráti beszélgetések és a közösségi együttlét tette különlegessé az alkalmat, amely ismét bizonyította: a rozsnyói Csemadok rendezvényei népszerű találkozási pontjai a város magyar közösségének.

TL

Klasszikus zenei koncerttel és ökumenikus istentisztelettel emlékeztek a kassaiak Szent István ünnepén az Orsolyák templomának meghitt falai között augusztus 20-án. A történelmi egyházak és a kassai Csemadok hagyományosan közösen ünnepel államalapító királyunk napján.

Az ökumenikus istentiszteletet Nt. Orémus Zoltán református esperes, Ft. Bohács Béla, görög katolikus püspöki helynök és Mons. Pásztor Zoltán, római katolikus püspöki helynök tartották.

Idén különleges vendégeink is voltak: Dégner Lilla, Ferencz Flóra és Pirigyi Viktor zenei formációja szolgált az istentisztelet közben, majd megzenésített verseket, dalokat, dicsőítő énekeket adtak elő a tehetséges fiatal zenészek. Élmény volt hallgatni a Királyhelmecről érkező triót, előadásukban a zene friss lendületet

kapott, miközben megőrizte letisztultságát és mélységét. Játékukban egyszerre volt jelen a szenvedély, a precizitás és a fiatalos energia.

A megemlékezés másik zenei élményét a Regina Pacis Művészeti csoportja nyújtotta Budapestről, akik egyházi és komolyzenei zenedarabokat adtak elő. Csörgeő Luca és Földesi Gergely énekeltek, Takács Katalin – népi énekeket adott elő és Urbanics Tamás orgonán játszott.

A Csemadok szeretetvendégsége a Márai Kiállítás termeiben alkalmat adott beszélgetésre, magyar közösségünk találkozására. Az ilyen események lehetőséget teremtenek arra, hogy megéljük a nemzeti összetartozás élményét.

A külföldi magyar közösségek találkozója nem csupán ünnep, hanem egy erőteljes üzenet: bárhol is éljenek a világban, a magyarokat összeköti a közös múlt, a nyelv, a kultúra és a jövőbe vetett hit.

HA

Augusztus 20-án Tornalján ökumenikus istentisztelettel kezdődött az ünnepség a római katolikus templomban. Az egybegyűlteket Rákay Gábor római katolikus plébános köszöntötte, majd Molnár Miklós református lelkész és Gerlai Pál, a Borsod–Hevesi Evangélikus Egyházmegye esperese hirdettek ígét. Az új kenyér megáldását követően a résztvevők a templom előtti parkban helyezték el a koszorúkat a honfoglalási emlékműnél. Az ünnepi programot Gyenes Veronika és Thuza Gréta előadása, valamint az Andante kórus éneke tette még emelkedettebbé. Az ünnepi beszédet Kocsis László, a tornaljai Szakközépiskola igazgatója, városi képviselő mondta, aki a nemzeti ünnep jelentőségét hangsúlyozta. Méltóságteljes főhajtással, közös énekkel és imával emlékezett a város Szent István király örökségére.

TÁ

Rétén a Szent István templomban emlékeztek az államalapításról, a Magyar Szövetség és a Csemadok alapszervezet közös rendezvénye szentmisével kezdődött.

Matus Jenő plébános celebrálta a szentmisét, a Szent Istvánt ábrázoló oltár előtt. A rendezvényen részt vett a helyi református lelkész, Bohony Beáta is. A szentmise elején Gyenge Irén mondta el Reményik Sándor Mindennapi kenyér című versét.

Matus Jenő prédikációjában kiemelete: a magyar nemzet számbelileg nem tartozik a nagyok közé, de számos tudóst, szentet adtunk a világnak, ez pedig

a nagy nemzetek közé sorol minket. Matus Jenő kifejtette: bízunk benne, hogy a magyarság jövője szép lesz. A szentmisén közreműködött az Immanuel Velünk az Isten Énekkar, akik a koszorúzási ünnepséget is méltóbbá tették énekükkel.

Az ünnepség elején Gyurcsi Erzsébet szavalt, majd Duray Rezső, a Szenc és Vidéke Társulás elnöke mondott beszédet a templom falán elhelyezett Szent István emlékműnél. „A magyar nép ezer évvel ezelőtt elhatározta, hogy megmarad, mint állam, és mint nyelv sem tűnik el a semmiben, mint annyi más nép a Kárpát-medencében.” – mondta Duray Rezső. Az ünnepség végén a emlékezők közösen énekeltek el nemzeti imánkat.

n

Augusztus 24-én Nyitracsehiben is megemlékeztek az államalapításról. A szentmise után a temetőben lévő emlékműnél tisztelegtek az ünneplők, ahol Kupecsek Róbert polgármester mondott beszédet.

A koszorúzás után a kultúrházban folytatódott a program, amelyet az alapszervezet elnöke, Kupecsek András nyitott meg, ő volt a hagyományörző program moderátora. A programban fellépett a Berencsi Pimpimpápa gyermek és felnőtt csoportja. A nagykeri Mórince Néptáncsoport két koreográfiával is bemutatkozott. Fellépett az Ahai Kordon Férfi Éneklőcsoport, a Nagycétényi Citeracsoport, a Nyitracsehi Férfi Éneklőcsoport és a Nagycétényi Kadarka

Férfi Éneklőcsoport. A tehetséggondozás is teret kapott a Gerlice Citeracsoport is fellépett. A szórvány program keretében ismét összekötöttük a tömbmagyarságot és a szórványt, népdalokat adott elő a komáromi járásbeli Tárnok Katalin, a Csemadok Perbetei Alapszervezetének elnöke és Vadkerti Kincső, a Gútai Kikelet Néptáncsoport tagja.

t

Az idén is festői környezet és gazdag műsor várta az érdeklődőket a 27. Mécs László Szabadegyetemen. A Csemadok Országos Tanácsa megbízásából a Csemadok Kassa-Környéke Területi Választmánya jóvoltából az idén a 27. nyári művelődési tábort szervezte. A jászói nyári művelődési tábor az anyanyelvi művelődést, a nemzeti önismeretet, az önbecsülés fejlesztését, a közösségszervezés gyakorlatának elsajátítását, a hagyományőrzést és a családi jellegű műsorkínálatot helyezte eddig is mindig előtérbe. Az idén sem volt ez másképp, az előadások, a tematikus vitafórumok sorsunkról, sorskérdésekről és jövőképünkről szóltak. A kötetlen beszélgetések pedig olyan réteget próbálnak megszólítani, amely be tudja fogadni az igényes irodalmi, történelmi, földrajzi, társadalomtudományi, sport és zenei értékeket is. A műsorkínálat összeállításakor a kemping zárt területe és a táj nyitottsága, a jászóvári Premontrei Apátság Keresztelő Szent János-templomának szomszédsága, valamint a jászói tónak és barlangnak közelsége ideális helyzetet teremt az ilyen elképzelés számára.

Neves felvidéki, magyarországi és erdélyi előadók vettek részt a táborban az idén is, több tucat előadás, több tucat előadó adta át tudását a hallgatóságnak.

Az idén ismét volt gyerekek napközis nyári tábora is, közel 30 gyerek vett rajta részt, ahol kézműves foglalkozásokat és gyerekjátékokat sajátíthattak el. A nyári napközis gyerekek részére az idén is volt barlanglátogatás a jászói cseppkőbarlangban, népmesemondás, tűzoltó bemutató és habparti, illetve lovaglás.

A Szűzanyának felajánlott Szent Korona tisztelete és a keresztény Európa megvédése számunkra is korparancs! Ezt indokolja a migrációs invázió veszélye, az istentagadó liberális tévhitek terjedése, valamint a haszonelvű szerzési vágytól vezérelt háborús propaganda. Tudnunk kell, hogy csakis a krisztusi példamutatás valamint a szeretetre és kölcsönös tiszteletre alapozott együttműködés hozhat megbékélést Európában és a világ más részein.

Mécs László élete, papi működése és költészete kapcsán két előadás is elhangzott Jászón Czapáy-Martincsevics András és Szakács Péter Richárd leleszi kanonok jóvoltából. Nem véletlen a rendezvény névválasztása, amely a 45 éve elkezdődött somodi művelődési táborok hagyományainak egyenes folytatása a Csemadokban, hiszen Mécs László, itt tett rendi fogadalmat, majd itt szentelték áldozó pappá 1918. október 2-án. Érdekessége ennek az eseménynek, hogy az akkor pusztító spanyolnátha miatt öt hétig öntudatlan állapotban küzdött az életéért, és amikor magához tért, már a népakarat nélkül, önkényesen kikiáltott Csehszlovákiában találta magát.

Az egész hetes rendezvénysorozat megszervezéséért elismerés illeti a Csemadok területi választmányát, főleg Zborai Imre járási szervező titkárt, aki 15 éve elhivatottsággal küldetésésként vállalta el ezt a feladatkört, és a Kassa-környéki járásban szinte minden magyar kulturális rendezvény szervezője és hiteles dokumentálója is. **MML**

A Csemadok Nagyfödemesi Alapszervezetének kiemelt rendezvényei közé tartozik 19. éve a Mátyusföldi Fesztivál. A fesztivál Kiss József helyi festőművész „Hazatérés” című festmény-, valamint a helyi Csemadok tagja, Anghely Mária „A színek varázsa” című gobelin-kiállításának megnyitójával vette kezdetét. A megnyitót Bazsó Horváth Zsuzsanna fuvolaművész játéka és Kovács Katalin éneke színesítette.

Az est további részében „Barátság határok nélkül” címmel egy rendhagyó könyvbemutatóra került sor, amelynek vendégei a

testvértelepülésről, Csabrendekről érkezett Ákody Zsuzsa író és a helyi író, Száraz Pál voltak. Mindkettlen a közelmúltban megjelent könyveiket mutatták be: „A Nap Fényhegyén”, illetve az „Egy ember új élete”. A hangulatos beszélgetés közben a két szerző írásaiból Lencsés Mónika és Lencsés Zoltán olvastak fel egy kis ízelítőt.

A második napon a fesztivál nagy érdeklődésre számítható műsora a „PARTTALAN” című koncert volt a Kálvária udvarán. Az est vendégei az „Apák együttes” trió, Belkovic István, Menyhárt József és Szigeti Dezső voltak.

Pénteken délután kézműves foglalkozásokkal és hagyományos népi játékokkal várták a legkisebbeket. A kora esti órákban kezdődő műsorban elsőként a helyi Borsos Mihály Alapiskola aransávos mesemondói és népdalénekesei, valamint néptáncsoportja mutatkoztak be. Majd a helyi Aranyeső Nyugdíjas Klub éneklőcsoportja, a Hidaskürti Női

Éneklőcsoport, valamint az Alsószelei Varsás Népdalkör adott ízelítőt műsorából. „Járjad lábam...” címmel a fergeteges néptánc összeállítását láttunk a farnadi Nádas Ifjúsági Néptáncgyűjtéstől.

Nagy sikert aratott a „Neked elhiszem, hogy vársz rám” című operett és musical műsor, amelyet Ajtai Beáta és Mohácsi Attila, budapesti színművészek hoztak el Nagyfödemesre. Hangulatos műsoruk méltó befejezése volt az idei fesztiválnak.

SZE

Augusztus volt idén a Csemadok Berencsi Alapszervezetének legmozgalmasabb hónapja. A kicsiknek, a fiataloknak és az idősebbeknek – mindenkinek volt lehetősége a kikapcsolódásra és a szórakozásra. Megtartottuk az egynapos táborunkat, amelyre 17 gyermek jött nagy lelkesedéssel alkotni, szórakozni, sportolni vagy csupán a társaikkal együtt lenni.

Zenés estünk is megvalósult a focipályán, falunkba már másodjára hívtuk vendégül Emmer Pétert – nemzetközileg is elismert gitárost-előadót. A Titanic együttes Bábindáról első ízben jött el közénk. Zenés estünk jó hangulatban zajlott.

Augusztus 29-ére autóbuzsós kirándulást szerveztünk Győrbe az élményfürdőbe. Aki inkább a nevezetességeket szerette volna megtekinteni, az egy sétára indulhatott el Patay Péterrel, aki elkalauzolta az érdeklődőket a városba.

Augusztus végén az 1 úton zarándoklat házigazdái voltunk, amelyet a Via Mariae polgári társulás szervezett Patay Péter vezetésével. A remény zarándokai jöttek a környező falvakból, Zoboraljáról és tágabb régiókból is – búcsút tartottunk – feltöltődünk, örülünk az ilyen találkozásoknak. A nemzetközi za-

rándoknap lelki vezetője és celebránsa Ďurčo Zoltán püspöki helynök volt. Újult erővel indulunk tovább a hétköznapoknak, az újabb kihívásoknak. A mozgalmas augusztus után zárásként Márai Sándor alábbi gondolata jutott eszembe: „Amíg az embernek dolga van a földön, él.” *lk*

A 70. Járási Dal- és Táncünnepély a Kassa-környéki járásban a népdalt, a népzene, a néptáncot kedvelők rendhagyó összejövedele volt. Ez a járás legnagyobb népzenei seregszemléje, melyet idén Csécs községben szerveztünk augusztus 23-án.

A Csemadok Kassa-környéki Területi Választmánya, valamint a Csécs és a Csemadok Csécsi Alapszervezete közösen rendezte meg a Járási Dal- és Táncünnepélyt. Pontosan hét évtizede, ennek a regionális rendezvénynek a járásban mindig is az volt a célja, hogy megőrizzük és átadjuk azt, amit örökül kaptunk szüleinktől, hogy mi is tovább adhassuk az utánunk jövőknek. Az ünnepséget megtisztelte jelenlétével Köteles László, a Csema-

dok általános alelnöke, Macák Lukáš, Csécs polgármestere, a helyi képviselők és Bányász Emőke, a Csemadok Csécsi Alapszervezetének elnöke.

A rendezvény bográcsos és tájjellegű ételek főzőversenyével indult. Az eredményhirdetés után az érdeklődők meg is kóstolhatták a finom ételeket. A gyerekeknek volt vidám táncos műsor, lovaglás, játszóházi foglalkozás, óriáscsúszda, ugráló vár, volt mesterség bemutatás és népművészeti kirakodóvásár, valamint könyvbörze.

Az ünnepélyes megnyitó után fellépett a Csécsi Éneklő- és Hagyományörző csoport, a Cserhádi népművészeti nosztalgia - népdal, népzene és néptánc című műsorban felléptek a járásban működő népdalénekesek, népdalkörök és néptáncgyűttesek. Több mint százhusz szereplő vett részt a rendezvényen.

ZI

Augusztus 16-án ismét benépesült Jablonca udvara: kilenc főzőcsapat több mint harminc szakácsa kínált finomabbnál finomabb ételeket a Gasztró-kulturális napon. A vendégek kóstolhatták töltött káposztát, babgulyást, pörköltet, székelykáposztát, pacalpörköltet, paprikás krumplit, pásztortarhonyát, de mákos nudli és szilvás gombóc is került az asztalokra. A zsűri döntése alapján az „arany fakanalat” és a „nagy maci szakács” címet a jabloncai nyugdíjasklub csapata érdemelte ki töltött káposztájával. Minden résztvevő köszönőlevelet kapott, a főzők pedig díszített fakanállal térhettek haza. A tombolán számos ajándék talált gazdára, a fődj, egy 10 literes bogrács, Tornagörgőre került.

A nap jó hangulatát a kulturális programok és a Gabi-Marika duó zenéje biztosította. A rendezvény ismét bebizonyította: a gasztronómia és a kultúra kéz a kézben járnak, és remek alkalmat kínálnak a közösségi együttlétre.

CsA

IMPRESSZUM:

Felelős kiadó: Bárdos Gyula, a Csemadok elnöke | **Főszerkesztő:** Neszméri Tünde | **Szerkesztők:** Görföl Jenő, Takács Ottó | **Szerzők:** Baka Linda, Cseh Angéla, Fekete Márta, Hanesz Angelika, Lőrincz Karolina, Mihályi Molnár László, Száraz Erzsébet, Szilágyi László, Tamás Ákos, Tóth Lucia, Zborai Imre | **Kiadja:** Szlovákiai Magyar Társadalmi és Közművelődési Szövetség – Csemadok, 815 57 Bratislava – Pozsony, Nám. 1. mája 10-12. www.csefeszt.sk, www.csemadok-hu.eu | **Nyomda:** Palatia Nyomda és Kiadó Kft., Győr

